

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
16 päivänä kesäkuuta 1981 *

Asiassa 126/80,

jonka Tribunale civile di Ragusa on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiaassa

Maria Salonia, Ragusa,

vastaan

Giorgio Poidomani, Ragusa,

Franca Baglieri, o.s. Giglio, Ragusa,

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: J. Mertens de Wilmars, jaostojen puheenjohtajat P. Pescatore ja A. J. Mackenzie Stuart sekä tuomarit A. O'Keefe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due, U. Everling ja A. Chloros,

julkisasiamies: G. Reischl,

kirjaaja: A. Van Houtte,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Tribunale civile di Ragusa on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 12.5.1980 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 27.5.1980, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla useita ennakkoratkaisukysymyksiä kilpailua koskevien perustamissopimuksen määräysten ja erityisesti 85 artiklan tulkinnasta voidakseen arvioida tiettyjen *Federazione italiana editori giornalin* ja *Federazione sindacale unitaria giornalin* välillä 23.10.1974 tehdyn "sanoma- ja aikakauslehtien jälleenmyyntiä sääntelevän kansallisen sopimuksen" (jäljempänä kansallinen sopimus) lausekkeiden yhteensopivuutta perustamissopimuksessa asetettujen vaatimusten kanssa.
- 2 Nämä kysymykset on esitetty sellaisen riita-asian yhteydessä, joka koskee sitä, että sanoma- ja aikakauslehtien jakelusta huolehtivien tukkuliikkeiden omistajat Ragusassa ovat vuonna 1978 kieltäytyneet toimittamasta sanoma- ja aikakauslehtiä sellaiselle henkilölle, jolle hallintoviranomaiset ovat myöntäneet luvan kyseisten lehtien jälleenmyyntiin.
- 3 Kieltäytymisensä perusteluksi tukkuliikkeiden omistajat ovat väittäneet, etteivät he ole velvollisia toimittamaan sanoma- ja aikakauslehtiä niiden jälleenmyyntiä varten tarkoitetun luvan haltijoille, koska tällaisen luvan hallinta merkitsee ainoastaan sitä, että haltijoilla on mahdollisuus saada lehtiä toimitetuksi itselleen. Heidän mukaansa Italian sanoma- ja aikakauslehtien jakelujärjestelmästä määrättiin kyseisenä aikana edellä mainitussa kansallisessa sopimuksessa ja että pääasian kantaja ei täyttänyt kyseisen sopimuksen 2 artiklan määräyksiä. He ovat tältä osin korostaneet, että tämän määräyksen mukaan sellaisissa kunnissa, joiden väkiluku on suurempi kuin 2500 asukasta, lehtien kustantajat voivat toimittaa julkaisujaan myyntiä varten ainoastaan sellaisen luvan haltijoille, jonka maakuntien välinen sekakomitea on myöntänyt ja joka oikeuttaa luvan haltijat saamaan lehtien tukkuliikkeiltä myyntiin tarkoitettuja julkaisuja.
- 4 Tribunale civile di Ragusa, joka käsittelee riita-asiaa ensimmäisenä asteenä, on Corte di cassazione 4.9.1962 tekemän päätöksen N:o 2387 perusteella katsonut, ettei kyseinen säännöstö ollut Italian kansallisen oikeuden eikä erityisesti Italian Codice civilen 2596 pykälän vastainen. Kansallinen tuomioistuin ei ole kuitenkaan sulkenut pois sitä mahdollisuutta, että ne kansallisen

sopimuksen lausekkeet, joihin sisältyy sanoma- ja aikakauslehtien kustantajiin kohdistettu kieltä toimittaa näitä tuotteita sellaisille myyjille, jotka eivät ole saaneet asianmukaista lupaa, saattavat osoittautua yhteensopimattomiksi ETY:n perustamissopimuksen kilpailusääntöjen kanssa, ja ratkaistakseen tämän ongelman se on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kysymykset:

- ”1. Onko (23.10.1974 tehty sanoma- ja aikakauslehtien jälleenmyyntiä sääntelevä kansallinen) sopimus sellainen kansallinen kartelli, jolla suojellaan kaikenlaisen koti- ja ulkomaisen lehdistön jakelu- ja myyntimarkkinoita; onko se perustamissopimuksen 85 artiklassa tarkoitetun kartellikiellon loukkaus, ja johtaako se kilpailuolosuhteiden vääristymiseen, kun huomioon otetaan sanomalehtien myyntiin pääsyä sääntelevä erityissäännöstö, vähimmäisedellytykset sekä jälleenmyyntiin kohdistetut velvoitteet ja seuraamustoimenpiteet?
2. Eikö mainittu sopimus ole yhteensopimaton perustamissopimuksen kanssa ja kuulu näin ollen perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan kiellon soveltamisalaan, koska sillä syrjitään jälleenmyyjiä, huolimatta toimivaltaisen hallintoviranomaisen myöntämästä laillisesta sanomalehtien myyntiluvasta, ainoastaan sillä perusteella, etteivät nämä jälleenmyyjät suostu hankkimaan itselleen sellaista lupaa jälleenmyyntiin, jonka myöntäminen on itse sopimuksen perusteella jätetty maakuntien välisten sekakomiteoiden harkintavaltaan (ja nykyisin sanoma- ja aikakauslehtien levitystä varten asetetun kansallisen komitean harkintavaltaan)?
3. Eikö tämä sopimus loukkaa vapaata kilpailua, jossa kuluttajien valinta määrää lehtien myyntipisteiden lukumäärän, samalla tavalla kuin se komission kieltämä markkinasääntely, jonka Alankomaiden polkupyörien ja samankaltaisten tuotteiden jälleenmyyjien yhdistys loi ja jonka periaatteet ja rajoitukset ovat samanlaisia kuin sanomalehtiä koskevassa sopimuksessa (2.12.1977 tehty päätös, EYVL L 20, 25.1.1978)?
4. Voidaanko kyseisen sopimuksen 2 artiklaan ja sekakomiteoiden toimintaa sääntelevän säännösten 1 artiklaan sisältyviä lausekkeitä, joilla kielletään toimitukset myyntiä varten, pitää sellaisina, että ne täyttävät sellaiset objektiiviset kriteerit, joilla suljetaan pois kaikenlainen väärinkäyttö, tai voidaanko niille antaa poikkeuslupa 85 artiklan 3 kohdan

nojalla siinäkin tapauksessa, että kyseiset lausekkeet on otettu sopimukseen jakelun tehostamiseksi?

5. Onko siksi, että toimituksien ulkopuolelle jätetään sellaiset jälleenmyyjät kuin Salonia, joilla ei ole tässä sopimuksessa määrättyä lupaa, ja että tältä henkilöryhmältä siten evätään mahdollisuus saada myyntiin tarkoitettut tuotteensa muulla tavalla, asetuksissa 19 ja 67 tarkoitettujen poikkeuksen soveltaminen katsottava poissuljetuksi ja, jos tällainen poikkeus on jo myönnetty, eikö poikkeus ole evättävä tämän seikan vuoksi?
6. Onko kyseisessä sopimuksessa tarkoitettu ja säännelty käyttäytyminen määrävän markkina-aseman väärinkäyttöä?

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

5. Pääasian vastaajat väittävät, että kyseisessä tapauksessa asiaa ei ole pätevällä tavalla saatettu perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. He väittävät ensiksi, ettei esitetyillä kysymyksillä ole mitään yhteyttä riita-asian todellisen kohteen kanssa, koska niin kantaja kuin vastaajatkaan eivät ole väitteidensä tueksi vedonneet mihinkään yhteisön oikeuden oikeussääntöön. He väittävät lisäksi, että esitetyt kysymykset koskevat sellaista sopimusta, jonka osapuoli yksikään pääasian asianosaisista ei ole. He toteavat lopuksi, että pyydetystä perustamissopimuksen tulkinnasta ei olisi hyötyä, koska 23.10.1974 tehty kansallinen sopimus ei ollut enää voimassa riidanalaisten seikkojen tapahtuma-aikana ja se ei näin ollen tuona aikana voinut olla oikeudellinen perusta sille, että lehtien tukkuliikkeet kieltäytyivät toimittamasta lehtiä kantajalle.
6. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on 19.12.1968 antamassaan tuomiossa (asia 13/68, Salgoil, Kok. 1968, s. 334) vahvistanut, perustamissopimuksen 177 artikla, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen tehtävien selkeään erottamiseen, ei anna yhteisöjen tuomioistuimelle mahdollisuutta kyseenalaistaa tulkintapyyntöön perusteita. Tästä seuraa, että kansallisen tuomioistuimen esittämän pyynnön tutkimatta jättäminen on mahdollista ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeuden tulkintamisella tai yhteisön oikeussäännön pätevyuden tutkimisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiasialliseen luonteeseen tai kohteeseen.

- 7 Näin ei kuitenkaan ole tässä yksittäistapauksessa. Ensinnäkin se, että pääasian asianosaiset eivät ole kansallisessa tuomioistuimessa vedonneet yhteisön oikeuden ongelmaan ei estä sitä, että kansallinen tuomioistuin voi saattaa asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Kun perustamissopimuksen 177 artiklan toisen ja kolmannen kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuimelle voidaan esittää ennakkoratkaisukysymys, 'jos tällainen kysymys tulee esille jäsenvaltion tuomioistuimessa', näillä määräyksillä ei ole tarkoitettu rajoittaa kysymysten esittämiseen ainoastaan niihin tapauksiin, joissa toinen asianosaisista on tehnyt aloitteen yhteisön oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevan kysymyksen esittämisestä, vaan nämä määräykset kattavat myös ne tapaukset, joissa kansallinen tuomioistuin on itse tuonut esiin tällaisen kysymyksen katsoen, että yhteisöjen tuomioistuimen on ratkaistava kysymys, "jotta se voi antaa päätöksen".
- 8 Samalla tavalla se, etteivät niin pääasian kantaja kuin vastaajakaan ole osapuolina siinä kansallisessa sopimuksessa, johon liittyen kansallinen tuomioistuin on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle kysymyksiä perustamissopimuksen tulkinnasta, ei saata yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa kyseenalaiseksi, koska perustamissopimuksen 177 artiklan soveltaminen on sidottu yksinomaan siihen vaatimukseen, että kansallisille tuomioistuimille esitetään kaikki ne yhteisön oikeuteen liittyvät hyödylliset seikat, jotka ovat niille tarpeen, jotta ne voivat tehdä päätöksensä.
- 9 Vaikka onkin totta, että toinen asianosaisista on irtisanonut kyseisen sopimuksen 31.1.1976 alkaen siten, ettei se ollut enää voimassa riidanalaisten seikkojen tapahtuma-aikana eikä pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin alkuhetkellä, eli 21.9.1978 ja 22.9.1978, on kuitenkin niin, etteivät pääasian vastaajat itse ole suullisissa huomautuksissaan sulkeneet pois sitä mahdollisuutta, että tiettyjä sopimuksen lausekkeitä olisi tosiasiallisesti sovellettu 31.3.1977 jälkeen. Ennakkoratkaisupyynnönä koskevasta päätöksestä ilmenee lisäksi, että pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin kuluessa vastaajat olivat vedonneet edellä mainitun kansallisen sopimuksen määräyksiin ja erityisesti sen 2 artiklan määräyksiin saadakseen kanteen hylätyksi.
- 10 Näillä perusteilla pääasian vastaajien esittämä väite on hylättävä.

Pääasia

- 11 Ensimmäisellä ja kolmannella kysymyksellä kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, ovatko soveltamisalaltaan koko jäsenvaltion kattavan sopimuksen sellaiset lausekkeet, joilla rajoitetaan sanoma- ja aikakauslehtien toimitukset ainoastaan niille myyjille, jotka on hyväksynyt sanomalehtien kustantajien ja niiden myyjien kansallisten järjestöjen edustajien muodostama elin, ETY:n perustamissopimukseen sisältyvien kilpailusääntöjen vastaisia.
- 12 Perustamissopimuksen 85 artiklan sanamuodon mukaan yhteismarkkinoille soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset sopimukset, jotka "ovat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan" ja "joiden tavoitteena on tai joista seuraa" se, että kilpailu "estyy, rajoittuu tai vääristyy yhteismarkkinoilla". Kuten yhteisöjen tuomioistuin on asiassa 1/71, Cadillon, 6.5.1971 antamassaan tuomiossa (Kok. 1971, s. 351) vahvistanut, asia on näin, jos kaikkien objektiivisten oikeudellisten ja tosiseikkojen perusteella on mahdollista riittäväällä todennäköisyydellä ennakoida, että sopimus voi tosiasiallisesti tai mahdollisesti vaikuttaa suoraan tai välillisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan siten, että se voisi haitata jäsenvaltioiden välisten yhteismarkkinoiden tavoitteiden toteutumista, ja jos sopimuksen tarkoituksena on tai siitä seuraa kilpailun rajoittuminen tai vääristyminen yhteismarkkinoilla.
- 13 Tässä yksittäistapauksessa siinä sopimuksessa, johon kansallinen tuomioistuin viittaa, tarkoitetaan italialaisten sanoma- ja aikakauslehtien jakelua yksinoikeudella Italiassa, ja siihen sisältyy muun muassa sellainen sopimuksen 2 artiklassa oleva valikoivaa jakelua koskeva lauseke, jonka mukaan ainoastaan hyväksytyillä myyjillä on oikeus saada sanoma- ja aikakauslehtiä toimitetuksi itselleen.
- 14 Tällaisella sopimuksella, jonka soveltamisala ulottuu jäsenvaltion koko alueelle, voi sen luonteen vuoksi olla kansallisten markkinoiden eristyneisyyttä vahvistava vaikutus, joka rajoittaa perustamissopimuksessa tarkoitettua taloudellista yhdentymistä ja suojaa kansallista tuotantoa.
- 15 Vaikka on totta, että sen sopimuksen, josta tässä yksittäistapauksessa on kyse, yksinomaisena kohteena on kansallisten sanoma- ja aikakauslehtien jakelu eikä sillä säännellä muista jäsenvaltioista peräisin olevien sanoma- ja aikakauslehtien jakelua, on kuitenkin niin, että tällaisella suljetulla järjestelmällä, jota sovelletaan jäsenvaltion alueella useimpiin sanoma- ja aikakaus-

lehtien myyntipaikkoihin, voi olla vaikutuksia myös muista jäsenvaltioista peräisin olevien sanoma- ja aikakauslehtien jakeluun.

- 16 Nämä tekijät huomioon ottaen ei näin ollen voida periaatteessa sulkea pois sitä, että tällainen sopimus voi sen sisällön ja ulottuvuuden huomioon ottaen olla perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla omiaan vaikuttamaan sanoma- ja aikakauslehtien osalta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- 17 On kuitenkin muistettava, ettei 85 artiklan kieltö koske tällaista sopimusta silloin, kun sopimus ei tuntuvalla tavalla vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Vaikka on totta, että lehdistön osalta niiden vaikutusten tuntuvan luonteen arviointi, joita jakelusopimus voi markkinoilla tuottaa, on tiukempi kuin muiden tuotteiden osalta, on sen arvioimiseksi, onko sopimus omiaan tuntuvasti vaikuttamaan muista jäsenvaltioista peräisin olevien sanoma- ja aikakauslehtien markkinoihin, kuitenkin syytä ottaa huomioon toisaalta se, että nämä markkinat voivat käyttää kyseisellä alueella tapahtuvaan myyntiin muita jakelukanavia kuin niitä, joita on säännelty sopimuksessa, ja toisaalta se, että kyseisten tuotteiden kysyntä on joustamatonta, koska sen osalta ei ole tapahtunut merkittäviä vaihteluita sen seurauksena, että kyseinen sopimus on tullut voimaan ja lakannut olemasta voimassa.
- 18 Tältä osin se seikka, että komission kirjallisen käsittelyn aikana esittämistä ja suullisessa käsittelyssä täydentämistä tilastoista ilmenee, ettei muista jäsenvaltioista peräisin olevien sanoma- ja aikakauslehtien kysynnässä ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuosien 1972 ja 1979 välillä, on yksi niistä tekijöistä, joita on arvioitava.
- 19 Kansallisen tuomioistuimen asiana on kaikkien sen käytettävissä olevien asianmukaisten tietojen perusteella määrittellä, täyttääkö sopimus tosiasiallisesti edellä mainitut edellytykset ja kuuluuko se näin ollen 85 artiklan 1 kohdan kiellon soveltamisalaan.
- 20 Nämä tekijät huomioon ottaen ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että sellainen sanoma- ja aikakauslehtien jakelua koskeva yksinoikeussopimus, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, kuuluu perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalaan ainoastaan jos se on omiaan vaikuttamaan tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Toinen ja kuudes kysymys

- 21 Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, aiheuttaako riidanalaisen sopimuksen lauseke, jonka mukaan italialaisten sanoma- ja aikakauslehtien jälleenmyyntiä voivat harjoittaa ainoastaan ne jälleenmyyjät, joilla on maakuntien välisten sekakomiteoiden myöntämä lupa, perustamissopimuksen vastaista syrjintää.
- 22 Kuudennella kysymyksellä se kysyy vielä, onko tällainen sääntely perustamissopimuksen 86 artiklan ensimmäisessä kohdassa kiellettyä määrävän markkina-aseman väärinkäyttöä.
- 23 Näillä kahdella kysymyksellä pyritään pääasiallisesti selvittämään, onko se sopimus, johon kansallinen tuomioistuin viittaa, yhteensopiva kilpailua koskevien perustamissopimuksen määräysten kanssa niiltä osin kuin sen 2 artiklassa on valikoivaa jakelua koskeva lauseke.
- 24 Kuten erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen 25.10.1977 antamasta tuomiosta (asia 26/76, Metro, Kok. 1977, s. 1875) seuraa, valikoivat jakelujärjestelmät ovat 85 artiklan 1 kohdan kanssa yhteensopivia kilpailutekijöitä sillä edellytyksellä, että jälleenmyyjien valinta tapahtuu sellaisten objektiivisten laadullisten kriteerien perusteella, jotka koskevat jälleenmyyjän, tämän henkilökunnan ja liiketilojen pätevyyttä ja asianmukaisuutta ja jotka ovat yhteydessä tuotteen jakelua koskeviin vaatimuksiin; lisäksi edellytetään että kriteerit määritellään yhdenmukaisesti kaikkien mahdollisten jälleenmyyjien osalta ja että niitä sovelletaan syrjimättömällä tavalla.
- 25 Nyt kyseessä olevan kaltaisen sopimuksen osalta on otettava huomioon ne sopimuksen määräykset, joilla määritellään ne kriteerit, joiden perusteella hyväksytyt jälleenmyyjät valitaan, kuten riidanalaisen kansallisen sopimuksen 3 artiklan 10 kohdan ja 4 artiklan määräykset, joissa määrätään, että lupa annetaan säännönmukaisesti sellaisille henkilöille, jotka ovat "ammattillisesti kyvykkäitä harjoittamaan lehtien myyntiä".
- 26 Tässä yksittäistapauksessa kansallisen tuomioistuimen asiana on kaikki nämä tekijät huomioon ottaen arvioida, onko todella olemassa sellaisia olosuhteita, joilla voidaan perustella riidanalainen valikoivaa jakelua koskeva kriteeri sen sopimuksen osalta, jota koskeva asia on saatettu sen käsiteltäväksi.

27 Toiseen ja kuudenteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että sellainen valikoivaa jakelua koskeva lauseke, joka sisältyy siihen kansalliseen sopimukseen, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, ja jonka mukaan mainitun sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia tuotteita toimitetaan ainoastaan luvansaaneille hyväksytyille myyjille, ei loukkaa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa eikä 86 artiklan ensimmäistä kohtaa, jos hyväksytyjen myyjien valinta tapahtuu sellaisia objektiivisia kriteereitä noudattaen, jotka koskevat jälleenmyyjän, tämän henkilökunnan ja laitoksen pätevyyttä ja asianmukaisuutta ja ovat yhteydessä tuotteen jakelua koskeviin vaatimuksiin, ja jos kriteerit määritellään yhdenmukaisesti kaikkien mahdollisten jälleenmyyjien osalta ja niitä sovelletaan syrjimättömällä tavalla.

Neljäs kysymys

28 Neljännellä kysymyksellä kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, voivatko riidanalaisen kansallisen sopimuksen lausekkeet ja erityisesti ne lausekkeet, jotka sisältyvät maakuntien välisten sekakomiteoiden toimintaa koskevaan säännöstyöhön, kuulua perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun poikkeuksen alaan sellaisessa tapauksessa, jossa todettaisiin, että kyseisten lausekkeiden tarkoituksena on jakelun tehostaminen.

29 Neuvoston 6.2.1962 antaman asetuksen N:o 17 (EYVL L 13) 4 artiklassa säädetään, että ”perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka syntyvät tämän asetuksen tultua voimaan ja joiden osalta osapuolet hakevat 85 artiklan 3 kohdan soveltamista, on ilmoitettava komissiolle. Ennen niiden ilmoittamista ei voida tehdä päätöstä 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta”.

30 On kiistatonta, ettei riidanalaista sopimusta, joka on tehty mainitun asetuksen voimaantulon jälkeen, ole tähän mennessä ilmoitettu komissiolle. Näissä olosuhteissa ei ole ollut mahdollista, että mitään 85 artiklan 3 kohdan soveltamista koskevaa päätöstä olisi tehty sen osalta.

31 Näin ollen on tehtävä se johtopäätös, että sopimukselle, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, ei ole voitu myöntää perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua poikkeuslupaa, koska sopimusta ei ole ilmoitettu komissiolle 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Viides kysymys

- 32 Viidennellä kysymyksellä halutaan lopuksi selvittää, voiko riidanalainen sopimus mahdollisesti kuulua sen ryhmäpoikkeuksen alaan, josta on säädetty 2.3.1965 annetun neuvoston asetuksessa N:o 19/65 ja 22.3.1967 annetussa komission asetuksessa N:o 67/67.
- 33 Neuvoston asetuksen N:o 19/65 (EYVL L 36) 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaisesti 85 artiklan 1 kohta ei ole sovellettavissa sellaisten sopimusten ryhmiä, "joiden osapuolina on ainoastaan kaksi yritystä" ja joilla on määrätyt ominaispiirteet.
- 34 Sama säännös on komission asetuksen N:o 67/67 (EYVL L 57) 1 artiklan 1 kohdassa. Näistä säännöksistä seuraa näin ollen, että sopimus voi kuulua edellä mainituissa asetuksissa N:o 19/65 ja N:o 67/67 säädetyn ryhmäpoikkeuksen alaan ainoastaan silloin kun kysymys on sellaisesta sopimuksesta, "joiden osapuolina on ainoastaan kaksi yritystä".
- 35 On kiistatonta, että kansallinen sopimus, johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on viitannut, on tehty italialaisten kustantajien yhdistyksen ja italialaisten sanomalehtien jälleenmyyjien yhdistyksen välillä. Koska sopimuksen osapuolet ovat ammattiyhdistyksiä, joihin molempiin kuuluu useita jäsenyhdistyksiä, ei niiden voi katsoa olevan "kaksi yritystä" edellä mainittujen asetusten N:o 19/65 ja N:o 67/67 tarkoituksessa, mikä merkitsee, ettei näiden asetusten 1 artiklan 1 kohdassa säädetty edellytys ole ilmeisesti täyttynyt tässä yksittäistapauksessa.
- 36 Viidenteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että koska se sopimus, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, ei ole 2.3.1965 annetun neuvoston asetuksen N:o 19/65 1 artiklan 1 kohdassa sekä 22.3.1967 annetun komission asetuksen N:o 67/67 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sopimus, "joiden osapuolina on ainoastaan kaksi yritystä", se ei kuulu niiden sopimusten ryhmiin, joiden osalta kyseisten asetusten nojalla voidaan poiketa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan soveltamisesta.

Oikeudenkäyntikulut

- 37) Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut tribunale civile di Ragusan 27.5.1980 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

- 1) Sellainen sanoma- ja aikakauslehtien jakelua koskeva yksinoikeussopimus, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, kuuluu perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalaan ainoastaan jos se on omiaan vaikuttamaan tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- 2) Sellainen valikoivaa jakelua koskeva lauseke, joka sisältyy siihen kansalliseen sopimukseen, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, ja jonka mukaan mainitun sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia tuotteita toimitetaan ainoastaan luvansaaneille hyväksytyille myyjille, ei loukkaa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa eikä 86 artiklan ensimmäistä kohtaa, jos hyväksytyjen myyjien valinta tapahtuu sellaisia objektiivisia kriteereitä noudattaen, jotka koskevat jälleenmyyjän, tämän henkilökunnan ja laitoksen pätevyyttä ja asianmukaisuutta ja ovat yhteydessä tuotteen jakelua koskeviin vaatimuksiin, ja jos kriteerit määritellään yhdenmukaisesti kaikkien mahdollisten jälleenmyyjien osalta ja niitä sovelletaan syrjimättömällä tavalla.
- 3) Sopimukselle, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, ei ole voitu myöntää perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua poikkeuslupaa, koska sopimusta ei ole ilmoitettu komissiolle 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

- 4) Koska se sopimus, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, ei ole 2.3.1965 annetun neuvoston asetuksen N:o 19/65 1 artiklan 1 kohdassa sekä 22.3.1967 annetun komission asetuksen N:o 67/67 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sopimus, ”joiden osapuolina on ainoastaan kaksi yritystä”, se ei kuulu niiden sopimusten ryhmiin, joiden osalta kyseisten asetusten nojalla voidaan poiketa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan soveltamisesta.

Mertens de Wilmars	Pescatore	Mackenzie Stuart	O’Keeffe	Bosco
Touffait	Due	Everling	Chloros	

Julistettiin Luxemburgissa 16 kesäkuuta 1981.

A. Van Houtte
kirjaaja

J. Mertens de Wilmars
presidentti